

No: 1081 – Menş e Adı

AYDER BALI

Tescil Ettiren

**SINIRLI SORUMLU AYDER KAPLICA VE AŞ AĞ I Ş İMŞ İRLİ
TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ**

Bu coğ rafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 02.09.2019 tarihinden itibaren korunmak üzere 15.04.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Değ iş iklik İlanı:

15.02.2024 tarih ve 167 sayılı Bülten

Tescil No	: 1081
Tescil Tarihi	: 15.04.2022
Başvuru No	: C2019/116
Başvuru Tarihi	: 02.09.2019
Coğrafi İşaretin Adı	: Ayder Balı
Ürün / Ürün Grubu	: Bal / Bal
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Sınırlı Sorumlu Ayder Kaplıca ve Aşağı Şimşirli Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
Tescil Ettirenin Adresi	: Kaplıca Mah. Ayder A.Ambarlık No:126/A Çamlıhemşin RİZE
Coğrafi Sınır	: Rize ili Çamlıhemşin ilçesinin Kaçkar Dağlarının kuzey yamaçlarından başlayıp Ardeşen ilçesinde son bulan ve Fırtına Vadisi ile Kavron, Hala, Çat, Tunca, Durak ve Çayırdüzü havzalarını kapsayan Ayder Yaylası
Kullanım Biçimi	: Ayder Balı ibareli aşağıda verilen logo ve menşe adı amblemi, ürünün ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Ayder Balı ibareli logo ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Ayder Balı; coğrafi sınırdaki çiçeklenme sezonuna bağlı olarak kestane balı ve multifloral çiçek balı olmak üzere iki çeşittir.

Kestane balı ağırlıklı olarak Hala Deresi civarından elde edilir. Rengi çiçek balına göre daha koyu olup içeriğinde, coğrafi sınıra özgü çiçeklerden bir miktar polen bulunabilir.

Çiçek balı ise, ağırlıklı olarak Kaçkar Dağlarına kadar olan yerlerden elde edilen açık renkli baldır. İçeriğinde, coğrafi sınıra özgü kestane polenleri bulunabilir.

Ayder Balı üretiminde; uzun dilleri sayesinde, derin tüplü çiçeklerin de nektarlarından yararlanabilen Kafkas melezi ırkı arıları kullanılır.

Ayder Balının melissopalınolojik yapısında; dominant olarak *Castanea sativa* taksonunun polenleri, sekonder olarak da *Trifolium repens*, *Lotus corniculatus* ve *Coronilla orientalis* taksonlarına ait polenler bulunur.

Coğrafi sınırdaki üretilen ballarda; kestane poleni dominant olarak bulunuyorsa “kestane balı”; dominant bitki poleni yoksa ve bitki polenleri sekonder, minör ve eser bitki polenlerinden oluşuyorsa “çiçek balı” olarak tanımlanır. Kestane poleni için dominantlık oranı % 90’ın üzeridir.

Tablo 1: Ayder Balının Botanik Orijinleri ve Polen Spektrumları

Takson Numarası	Bitki Familyası	Bitki Taksonu	Ayder Balının Botanik Orijinleri ve Polen Spektrumları (* ≥%45 Dominant (D), (%16-44) Sekonder (S), (%3-15) Minör (M), (<%3) Eser (E) **Kestane poleni için dominantlık oranı %90’un üzeridir.)
1	Apiaceae	Tanımlanmayan	M
2	Asteraceae	<i>Anthemis</i> spp. Boyacı papatyası, Öküzgözü papatyası	M

3		<i>Centaurea spp.</i> Peygamber çiçeği	E
4		<i>Petasites albus</i> Lapaza çiçeği	M
5		<i>Tanacetum sorbifolium</i> Pire otu	E
6		<i>Taraxacum spp.</i> Kara hindiba	M
7	Berberidaceae	<i>Berberis spp.</i> Kadın tuzluğu	E
8	Betulaceae	<i>Betula spp.</i> Huş ağacı	E
9	Boraginaceae	<i>Cerithe spp.</i> Bal otu	E
10	Boraginaceae	<i>Myosotis spp.</i> Unutma beni çiçeği	M
11	Brassicaceae	Tanımlanayan	E
12	Boraginaceae	<i>Cardamine impatiens</i> Taraklı kodimotu	E
13	Campanulaceae	<i>Campanula latifolia</i> Çan çiçeği	E
14	Caryophyllaceae	Karanfilgiller	M
15	Cistaceae	Laden çiçeği	E
16	Cyperaceae	<i>Carex spp.</i> Papirüs	E
17	Ericaceae	<i>Epigaea gaultherioides</i> Dağ elması	M
18		<i>Rhododendron spp.</i> Mor çiçekli ormangülü	M
19	Fabaceae	Tanımlanamayan	M
20		<i>Trifolium repens</i> Ak üçgül	M
21		<i>Coronilla orientalis</i> Ala köriği	S
22		<i>Lotus corniculatus</i> Gazelboynuzu	E
23		<i>Medicago spp.</i> Yonca	E
24	Fagaceae	<i>Castanea sativa**</i> Anadolu kestanesi	D
25	Lamiaceae	<i>Ajuga orientalis</i> Mayasıl otu	M
26		<i>Nepeta spp.</i> Gül nanesi	E
27		<i>Teucrium spp.</i> Kısa mahmut otu	E
28		<i>Thymus praecox</i> Kırmızı çiçekli ve yayılcı yerörtücü kekik hibriti	E
29	Plantaginaceae	<i>Plantago lanceolata</i> Ayak tabanı otu	E
30	Poaceae	Buğdaygiller	E
31	Polygonaceae	<i>Rumex spp.</i> Kuzukulağı	E
32	Ranunculaceae	<i>Ranunculus spp.</i> Düğün çiçeği	E
33	Rosaceae	<i>Fragaria vesca</i> Dağ çileği	E
34		<i>Prunus spp.</i> Süs eriği	E
35		<i>Rubus idaeus</i> Ahududu	M

36		<i>Rosa</i> spp. Gül	E
37		Tanımlanamayan	E
38	Rubiaceae	<i>Galium</i> spp. Yoğurt otu	E
39	Salicaceae	<i>Salix</i> spp. Söğüt ağacı	E
40	Tiliaceae	<i>Tilia</i> spp. Ihlamur	E

Tablo 2: Ayder Balının Bazı Özellikleri

Özellik	Değer
TPS10 (10 g baldaki toplam polen sayısı)	7732 - 167147
Fruktoz+Glukoz (100 g baldaki, en az)	60 g
Fruktoz/Glukoz	1,03 - 1,34
% Nem	%15,8 - 18,8
HMF (hidroksimetilfurfural)*	0,7 ppm - 11,31 ppm
Toplam fenolik madde (UV-Vis Spektrometre)	88,92 - 196,17 mgGAE/kg
*: Yüksek performanslı sıvı kromatografisi (HPLC) ile ölçülmüştür.	

Coğrafi sınırdaki arıcılığın tarihi eskiye dayanmakta olup yöre halkının önemli geçim kaynaklarından. Coğrafi sınırdaki su kaynaklarının çok olması, çiçekli bitki örtüsü ve yoğun ormanlık alana sahip olması nedeniyle çiçeklenme süresi uzundur. Coğrafi sınırın bu yapısı, arıların beslenme ihtiyacını da karşılar.

Üretim Metodu:

Ayder Balının üretiminin yapıldığı coğrafi sınıra, yaklaşık olarak 800 kovan yerleştirilir. Tüm kovanlar arıcı-kovan takip sisteminde kayıt altına alınır ve kayıtlı olmayan kovanlardan bal satışı yapılmaz.

Kışlatma: Kafkas melezi ırkı arılar ve kovanları, coğrafi sınır ve civarında kışlatılır. Bal sezonuna hazırlık işlemleri de yine aynı yerde yapılır. Kovan temizliği ve bakımında fiziksel yöntemler uygulanır.

Arılı kovanlar nisan-mayıs aylarında daha yüksek rakımlı yerlere taşınarak daha önceden hazırlanmış platformlara yerleştirilir. Kovanlar taşındıktan sonra ballıklar (kabarmış çerçeve petekler) kovanlara yerleştirilir. Bu aşamadan sonra bakım ve ilaçlama dışında herhangi bir işlem yapılmaz.

Arıcılar, arıların 10 km'lik uçuş alanı içinde kendilerine belirlenmiş bölgede kovanlarını kurarlar. Kovan mesafeleri, bal bölgelerinin çiçek yoğunluğuna ve kovan sayısına göre 200-500 m arasında değişebilir.

Zirai mücadelede, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından izin verilen zirai ilaçlar kullanılır.

Sağım: Temmuz ayında ve geleneksel usullerle sağım yapılır. Körükler kullanılarak hafif dumanlama yapılır ve çerçeveler, ballıklardan çıkarılır. Çerçevelerin sınırları sır bıçağı veya tarağı ile alındıktan sonra petekler, bal süzme makinelerinde süzdürülüp 1-2 gün dinlendirilir. Dinlendirilen ballar, bal mumu ve arı parçalarından arındırılmak amacıyla tekrar süzülür.

Dolum ve Depolama: Süzülen ballar, Sınırlı Sorumlu Ayder Kaplıca ve Aşağı Şimşirli Tarımsal Kalkınma Kooperatifi bünyesinde kurulan dolum tesisinde 0,5 kg, 1 kg ve 2 kg'lık cam kavanozlara doldurulup etiketlenir. Ayrıca sipariş doğrultusunda farklı ağırlıklara göre de ambalajlanması mümkündür. Ambalajlanan ballar, 15 °C'den daha yüksek sıcaklıktaki depolarda muhafaza edilir. Balların etiketinde, sağım sonrasında yapılan analizlere uygun olarak "çiçek balı" veya "kestane balı" ifadelerine yer verilir.

Denetleme:

Denetimler; S.S. Ayder Kaplıca ve Aşağı Şimşirli Köyleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin koordinatörlüğünde ve S.S. Ayder Kaplıca ve Aşağı Şimşirli Köyleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Biyoloji Bölümü Moleküler Biyoloji Bölümü ile Rize İl Tarım ve Orman Müdürlüğünde görevli ürün konusunda uzman en az 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda 3 defa, ayrıca

gerekli görülen hallerde veya şikâyet üzerine her zaman yapılır. Düzenli olarak yapılan denetimler; kışlatma, sağım ve pazarlama dönemlerinde gerçekleştirilir.

Denetim mercii tarafından; özellikle kovanların yerleştirildiği ve kışlatıldığı yerler, kovan mesafeleri, sağım, dolum ve depolama bakımından üretim metoduna uygunluk; ürünün özelliklerinin uygunluğu ile Ayder Balı ibaresinin, logosunun ve menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Sağımdan sonra ve ayrıca şikâyet üzerine alınan numunelere, aşağıda belirtilen analizler yaptırılır.

- Polen analizi ve TPS10 (10 g baldaki toplam polen sayısı)
- Fruktoz (100 g baldaki)
- Glukoz (100 g baldaki)
- Fruktoz/glukoz
- % nem
- HMF (hidroksimetilfurfural)
- Toplam fenolik madde (UV-Vis Spektrometre)

Sağımdan sonra alınan numunelere ilişkin analiz masrafları, ilgili üretici tarafından karşılanır.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.